

2011-06-22

Dnr 44–2010:3765

Beslut

efter tillsyn av den fristående gymnasieskolan
Bryggeriets gymnasium i Malmö kommun

Bryggeriets Bildningsbyrå

2011-06-22

Ystadvägen 46

1 (3)

214 45 Malmö

Dnr 44-2010:3765

Tillsyn i den fristående gymnasieskolan Bryggeriets gymnasium

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplan och övriga författningar som rör skolväsendet inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som huvudmannen för Bryggeriets gymnasium skickat in samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Eleverna vid Bryggeriets gymnasium befinner sig i en skolmiljö där de möts av en skolledning och en personalgrupp som tror på dem och har höga förväntningar på dem. Trots en stundtals orolig lektionsmiljö och en viss frånvaroproblematik finns en stor vilja från skolledning och personal att lyfta sina elever både kunskapsmässigt och personligt. De arbetar hårt med att komma till rätta med studiero och frånvaro och har kontinuerlig uppföljning. Värdegrundsarbetet är gott och både det formella och informella stödet fungerar väl.

Resultaten för de elever som gick ut från Bryggeriets gymnasium 2009/2010 var 11,9 poäng, vilket är relativt lågt. Och andelen pojkar som når grundläggande behörighet är mycket låg, endast 65 procent, medan motsvarande andel flickor är 85 procent. Skolan har låg måluppfyllelse i vissa kärnämneskurser som Matematik A och Idrott och hälsa A, medan den generellt är högre i karaktärsämneskurser. Utvärderings- och uppföljningsarbetet av måluppfyllelsen är tillfredsställande, medan rektorn behöver tillse att även stödinsatser utvärderas och följs upp på skolenivå. Skolan behöver även säkerställa att eleverna får betyg som motsvarar de prestationer de nått upp till, att betyg sätts i nära anslutning till avslutad kurs samt att betygskatalogen förs på ett rättssäkert sätt. Elevernas arbetsplatsförlagda undervisning behöver stärkas så att den motsvarar författningarnas krav.

Nedan redovisas dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

2011-06-22

2 (3)

Dnr 44-2010:3765

Skolinspektionen har i tillsynen av Bryggeriets gymnasium identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Betyg sätts och utfärdas inte i enlighet med författningarnas krav (2 kap. 9 § förordningen om fristående skolor; 7 kap. gymnasieförordningen; 2 kap. 9 a § förordningen om fristående skolor; 7 kap. 14 § första stycket gymnasieförordningen; Skolverkets föreskrifter om betygskatalog för gymnasieskolan [SKOLFS 2007:42] 4 och 5 §; Lpf 94, 2.5 Bedömning och betyg, Riktlinjer; Kursplanerna [betygskriterier]).
- Rektor tillser inte att samtliga elever får arbetsplatsförlagd undervisning enligt författningarna (9 kap. 8 § 1985 års skollag; 5 kap. 21 § 1985 års skollag; 5 kap. 15 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionen har i tillsynen av Bryggeriets gymnasium identifierat följande förbättringsområden som bör åtgärdas

- Alla skolans elever ges inte möjligheter att lägst nå resultat motsvarande grundläggande behörighet till universitets-, högskole- och yrkeshögskolestudier (9 kap. 8 § 1985 års skollag; 1 kap. 6 § gymnasieförordningen; Lpf 94, 2.1 Kunskaper; Kursplaner).
- De av skolans pedagogiska personal som undervisar i karaktärsämnen har i låg utsträckning pedagogisk examen (9 kap. 8 § 1985 års skollag; 9 kap. 8 § första stycket 4 p 1985 års skollag; 9 kap. 16 b § första stycket 1985 års skollag; 2 kap. 4 och 5 § 1985 års skollag).
- Rektorn utvärderar och omprövar inte regelbundet och med systematik de särskilda stödinsatser som ges. (9 kap. 8 § 1985 års skollag; Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Den enskilda skolans utveckling).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1-2.

Huvudman och rektor har ansvar för att skolans brister åtgärdas och att åtgärder vidtas inom de områden som behöver förbättras. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast den 14 december 2011 .

Beslutet är fattat utifrån de bestämmelser som gällde vid beslutstillfället. Uppföljningen av detta beslut kommer dock att ske efter de skolförfattningar som börjar gälla den 1 juli 2011. Vid bedömningen av vidtagna åtgärder kommer därför hänsyn tas till hur författningarna eventuellt har ändrats.

2011-06-22

3 (3)

Dnr 44-2010:3765

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Annette Johnsson och utredare/jurist Maria Rydnér.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Anna Sandell
Utredare/Föredragande

Kopia till

Malmö kommun

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Bryggeriets gymnasium

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Malmö kommun under 2010 och 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Bryggeriets gymnasium den 3-4 maj 2011.

Huvudmannen för Bryggeriets gymnasium får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar av skolan redovisas. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister. Tidpunkt för detta anges i beslutet.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

En ny skollag trädde ikraft den 1 augusti 2010 och ska tillämpas på utbildning och annan verksamhet från och med den 1 juli 2011. 1985 års skollag ska fortsätta att gälla för utbildning och annan verksamhet till utgången av juni 2011.

En ny gymnasieförordning trädde i kraft den 1 februari 2011 och ska tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2011. 1992 års gymnasieförordning ska fortsätta att gälla för utbildning som påbörjats före utgången av juni 2011.

Tillsynen av fristående gymnasieskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från skolan, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, den biträdande rektorn, ett urval av lärare och elever, studie- och yrkesvägledaren, kuratorn, skolsköterskan, resurspedagogen samt företrädare för huvudmannen. Även annan information om skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Huvudmannen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Malmö kommun, stadsdel Södra innerstaden, angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen utnyttjar sin rätt till insyn genom att stadsdelen tar del av Bryggeriets gymnasiums kvalitetsredovisningar.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på Bryggeriets gymnasium

Skolan	Antal elever
Fristående gymnasieskola	135

Källa: Uppgifter från skolan 2011-05-31

Skolledningen vid Bryggeriets gymnasium består av en rektor och en biträdande rektor som har ett nära samarbete. Utöver det har skolan runt 18 ytterligare anställd personal. Lärarna är organiserade i ett gemensamt arbetslag. Utöver lärarna finns även på deltid en studie- och yrkesvägledare och en skolsköterska. En av lärarna har sin tjänst delad som lärare och kurator och en annan av lärarna har sin tjänst delad som lärare och resurspedagog.

Skolverket beslutade den 2005-02-21 (dnr 44-2004:1004) att Bryggeriets gymnasium i Malmö kommun har rätt till bidrag för Medielinje med inriktning på medieproduktion. Utbildningen har i bidragshänseende förts till det nationella programmet Medieprogrammet.

Huvudman för skolan är den ideella föreningen Bryggeriets Bildningsbyrå med organisationsnummer 846501-7070.

Verksamheten vid Bryggeriets gymnasium startade läsåret 2006/2007 och omfattar Medieprogrammet med tre olika inriktningar, "passioner" med skolans egna ord. Den största av dessa är skateboard och de övriga två är grafisk design och serieteckning. De två senare har tillkommit under åren, medan skateboard varit skolans ursprungliga inriktning. Skolans lokaler ligger i anslutning till föreningen Bryggeriets inomhus-skatepark i utkanterna av centrala Malmö. Skolan följer läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94.

Skolan hade vid tillsynsbesöket 135 elever. Eleverna kommer från många olika kommuner. Främst från Skåne, men även från andra län. Skolan tar också emot elever från Norge och Danmark, runt 15 procent av eleverna kommer därifrån och är intagna på fri kvot. De flesta av dessa fanns vid tillsynstillfället i år 1. Huvudmannen uppger att om det är fler sökanden än platser går elever från Sverige före. Skolan följer riktlinjerna i Gymnasieförordningen kring frikvotsintagning och rektorn uppger att om det finns fler sökanden än platser är antalet frikvotsplatser begränsat.

Tillsynsprotokoll för Bryggeriets gymnasium

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och tillgång

Särskilt stöd

Avgifter

Rektors beslutsfattande

Huvudmannaskap och tillstånd

Stabilitet

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla skolans elever ges inte möjligheter att lägst nå resultat motsvarande grundläggande behörighet till universitets-, högskole- och yrkeshögskolestudier.

Författningsstöd:

9 kap. 8 § 1985 års skollag

1 kap. 6 § gymnasieförordningen

Lpf 94, 2.1 Kunskaper

Kursplaner

Motivering:

Läsåret 2008/2009 lämnade de första eleverna Bryggeriets gymnasium. Den genomsnittliga betygspoängen låg då på 11,0 poäng. Året därpå, 2009/2010, avgick eleverna med i genomsnitt 11,9 poäng. Även andelen som får grundläggande behörighet har höjts mellan de två läsåren, men andelen är fortsatt låg genom att endast 73 procent uppnådde grundläggande behörighet 2009/2010. Skillnaden mellan flickor och pojkar är här mycket stor. Medan 86 procent av flickorna nådde grundläggande behörighet var motsvarande siffra för pojkar endast 65 procent.

I skolans ansökan om tillstånd för att få bedriva en gymnasieskola står det att den bland annat riktar sig till elever som "kanske har svårt att både motivera sig och gå i den vanliga gymnasieskolan". Rektorn bekräftar att de tar emot elever, om än absolut inte alla, som nästan inte har några poäng alls med sig från grundskolan, mer än behörighetsämnena. Under tiden vid Bryggeriets gymnasium förbättrar skolans elever sina betyg i relation till de betyg de hade när de lämnade grundskolan. Enligt uppgift från rektorn får samtliga elever slutbetyg, se vidare under bedömningsområdet *Bedömning och betyg*. Bäst måluppfyllelse har eleverna i de olika karaktärsämnena. Det finns dock ämnen och kurser där andelen elever som inte når minst betyget Godkänt är relativt hög. Enligt uppgifter från Skolverkets databas SIRIS fick exempelvis var fjärde elev Inte Godkänt i IdhA och var femte Inte Godkänt på Projektarbetet 2009/2010. MaA är den kurs som både rektorn och de intervjuade lärarna lyfter fram som svårast för eleverna att klara. Enligt uppgift från skolans kvalitetsredovisning för 2010 hade endast hälften av eleverna klarat kursen när den var slut, ytterligare 15 procent klarade den efter sommarskolan som skolan anordnar.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag****Bedömning:**

De av skolans pedagogiska personal som undervisar i karaktärsämnen har i låg utsträckning pedagogisk examen.

Författningsstöd:

9 kap. 8 § 1985 års skollag

9 kap. 8 § första stycket 4 p 1985 års skollag

9 kap. 16 b § första stycket 1985 års skollag

2 kap. 4 och 5 § 1985 års skollag

Motivering:

Av de 17 personer som är uppsatta på skolans förteckning över undervisande personal har drygt hälften pedagogisk examen. Av de nio lärare som i huvudsak undervisar i kärnämnen har alla pedagogisk examen och behörighet för de ämnen de undervisar i. Enda undantaget utgör en lärare som är på väg att avsluta sin lärarutbildning. Av de åtta lärare som i huvudsak undervisar i karaktärsämnen har bara en pedagogisk examen. Samtliga har dock gedigen utbildning och erfarenhet av de ämnen de undervisar i. Rektorn uppger att skolan så smått börjat leta efter utbildningar som kan ge karaktärsämneslärarna pedagogisk examen, men att det i många fall varit svårt. Skolinspektionen uppmanar skolan att skynda på processen med att hitta lösningar för karaktärsämneslärarna.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**Bedömning:**

Rektorn utvärderar och omprövar inte regelbundet och med systematik de särskilda stödinsatser som ges.

Författningsstöd:

9 kap. 8 § 1985 års skollag

Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Den enskilda skolans utveckling

Motivering:

De intervjuade eleverna beskriver att både det formella och informella stödet fungerar bra och tillfredsställande. Även de rutiner som skolan har för att upptäcka elever med behov av särskilt stöd, de åtgärdsprogram som upprättas och uppföljningen på individnivå fungerar väl. Däremot behöver skolan utvärdera de stödinsatser som görs även

på skolnivå, vilket vid tillsynstillfället inte gjorts. Skolan utvärderar sina resultat på skolnivå genom att skolledning och lärarkollegiet tillsammans för diskussioner om måluppfyllelsen i relation till exempelvis närvaro, fördelning av kurstimmar och hur man skapar motivation hos eleverna. Undervisning, schemaläggning och timfördelning ändras utifrån vad analysen visar. Tyngdpunkten ligger på några kärnämneskurser, men även andra kurser diskuteras och utvärderas av hela skolan. De stödinsatser som görs behöver på ett liknande sett synliggöras och omprövas genom en systematisk och kontinuerlig utvärdering på skolnivå. De elever som inte uppnått minst betyget Godkänt när kursen är avslutad har möjlighet att delta i en sommarskola som organiseras en vecka efter läsårets slut och en vecka innan läsåret börjar. Under terminstid har de elever som riskerar att inte nå målen möjlighet att få enskilt inplanerat stöd hos resurspedagogen eller uppsöka studieverkstaden. Skolan brottas med låg måluppfyllelse i MaA och där har man provat att förlänga kursen för en grupp elever. Bryggeriets gymnasium har också för avsikt att anställa en specialpedagog inför läsåret 2011/2012. Skolan har dock hittills inte utvärderat hur väl de olika stödinsatserna faller ut, så att den på bästa sätt kan använda sina resurser till att hjälpa eleverna att nå så långt som möjligt. Betoningen ligger också på de elever som riskerar att inte nå minst betyget Godkänt, varför de elever som siktar på de högre betygen i viss mån får stå tillbaka.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Bedömning och betyg

Bedömning:

Betyg sätts och utfärdas inte i enlighet med författningarnas krav.

Författningsstöd:

2 kap. 9 § förordningen om fristående skolor

7 kap. gymnasieförordningen

2 kap. 9 a § förordningen om fristående skolor

7 kap. 14 § första stycket gymnasieförordningen

Skolverkets föreskrifter om betygskatalog för gymnasieskolan (SKOLFS 2007:42) 4 och 5 §

Lpf 94, 2.5 Bedömning och betyg, Riktlinjer

Kursplanerna (betygskriterier)

Motivering:

Av betygskatalogen framgår att det inte finns några noteringar om att betyg satts efter provning. Skolan använder sig av ett fortlöpande system där det är upp till betygssättande lärare att avgöra när en elev anses vara färdig att provas mot kursen. Skolin-

spektionen påtalar vikten av att betyg sätts i nära anslutning till avslutad kurs och förs in i betygskatalogen. När en elev sedan prövar en kurs ska detta noteras särskilt. Annars framstår det som att kurser hålls öppna tills elever klarat av dem, vilket strider mot författningarna.

Det finns också elever som, av datumen att döma, efter genomgången sommarskola uppnår de högre betygsstegen. Skolinspektionen har för skolan påtalat att det inte är rimligt att man efter en eller två veckors sommarskola kan nå sådana resultat som man inte kunnat under en eller flera terminer. Rektorn uppger att skolan betraktat sommarlovet som en slags överhoppningsbar tid och att den del av sommarskolan som är förlagd till augusti därför ansetts vara i nära anslutning till kurser som avslutats i juni. Därför har detta av skolan hittills inte betraktats som en prövning. Skolinspektionen har påtalat att sommarlovet inte är överhoppningsbar tid och att detta förfaringssätt inte är förenligt med författningarna. Sommarskolan kan inte användas till att komplettera kurser för att nå de två högre betygsstegen.

Av betygskatalogen framgår också att alla elever får betyg i alla ämnen trots att skolans elever totalt sett har hög frånvaro. Även om närvaro i sig inte utgör något betygsgrundande underlag, är det anmärkningsvärt att alla elever exempelvis har fått betyg i kursen IdhA. Den uppges av både rektor, lärare och elever som en kurs en relativt hög andel elever har en väldigt hög frånvaro på. En hög frånvaro torde bidra till att det saknas underlag att bedöma eleven mot kursens mål, så att inte betyget Inte Godkänd eller högre kan sättas. Rektorn menar att man på skolan vill se till elevens totala studiensituation och vill undvika att sänka sina elevers motivation genom att ge dem streck i kurser. Rektorn menar vidare att man genom ett enträget arbete med att ge eleverna både stöd och många möjligheter att visa att de når, eller inte når, målen för en kurs skapar förutsättningar för att ingen elev saknar bedömningsunderlag. Skolinspektionen vill här åter göra skolan uppmärksam på att även prövningar som resulterar i ett Inte Godkänd ska noteras som prövning och att Streck ska sättas om läraren inom avslutad kurs inte har tillräckligt underlag för att göra en bedömning mot målen.

Skolan måste snarast rätta till sina rutiner om att föra in när betyg satts efter prövning. Skolan måste även säkerställa att betyg sätts först när tillräckligt underlag finns.

Bedömningsområde: Undervisningstid och tillgång

Bedömning:

Rektor tillser inte att samtliga elever får arbetsplatsförlagd undervisning enligt författningarna.

Författningsstöd:

9 kap. 8 § 1985 års skollag

5 kap. 21 § 1985 års skollag

5 kap. 15 § gymnasieförordningen

Motivering:

Vad Skolinspektionen erfar har Bryggeriets gymnasium provat olika typer av utlägg av den arbetsplatsförlagda utbildningen (APU) över de tre årskurserna. De intervjuade eleverna som nu går i år tre uppger att de under sin studietid har befunnit sig på APU 10-13 veckor. Det understiger det lagstadgade minimumet om 15 veckor. Inte heller den planering som finns för dem som nu går i år ett och två motsvarar minst 15 veckor, vilket rektorn uppger att han är medveten om. Enligt uppgift från studie- och yrkesvägledaren (syv), som är den som ansvarar för APU, är planeringen att eleverna gör tre veckor i ettan, fyra veckor i tvåan och sex veckor i trean, vilket sammantaget utgör 13 veckor.

Skolan uppmuntrar eleverna att själva skaffa platser i första hand, men enligt både syv och intervjuade elever träder skolan in om eleven själv inte lyckas. APU-platserna är dock i låg utsträckning kvalificerade platser. Eleverna uppger i högre utsträckning att de varit på arbetsplatser som kafé, restaurang, matbutik eller bensinmack än på platser som tidning, hos fotograf eller tvproduktion. Rektorn menar att alla arbetsplatser i någon mening kan sägas ha kopplingar till de programål och de kurser som ingår i Medieprogrammet, men Skolinspektionen menar här att en sådan tolkning är alldeles för vid. Om eleverna får med sig uppgifter baserade på olika kursmål ut på sin APU hade detta, om det användes rätt, kunnat utgöra en ingång i att alla arbetsplatser skulle kunna betraktas som kvalificerade. Eleverna har emellertid inte med sig sådana uppgifter och APU:n är heller inte tydligt kopplad till olika kurser. Det är oklart vilka kursmål som examineras genom denna del av utbildningen. Den tid eleverna spenderar på olika arbetsplatser är därför att mer betrakta som praktik än som APU. De intervjuade eleverna menar också att skolan är nöjd så länge de hittar en plats att vara på och uppföljningen uppfattas från elevernas sida främst handla om närvaro. De intervjuade lärarna ger exempel på uppgifter som elever haft med sig ut, men det är tydligt att de utgör undantagen och att arbetet med detta ännu är i sin linda. Exempelen Skolinspektionen fick ta del av hade heller inte en sådan omfattning att det kunde betraktas som tillräckligt för en APU på flera veckor.

Skolan har som grundprincip att alla elever ska delta i APU, men en grupp elever kommer av olika anledningar aldrig ut på APU. För dem försöker skolan ordna undervisning på skolan som alternativ. Enligt de intervjuade eleverna används dock tiden för en del av dessa elever istället till att ta igen sådant som eleven ligger efter med. Elever har rätt att få stöd för att nå sina mål, men det stödet ska organiseras inom ramarna för undervisningen inom respektive kurs och inte tas från den undervisningstid som ska förläggas till en arbetsplats.

Bryggeriets gymnasium behöver också säkerställa att det finns effektiva kontrollsystem vad gäller handledarnas kompetenser att handleda elevens lärande i relation till de kursplaner som APU:n utgår ifrån. Skolan har ännu inte utvärderat hur handledarna har fungerat. Detta gäller också för de elever som på eget initiativ hittat en plats utom-

lands. För dessa elever behöver skolan utöver det tillse att elevens omkostnader inte medför något annat än en obetydlig kostnad för eleven, utöver de 570-1300 kronor, beroende på årskurs, som skolan kan bidra med.